

2. Балюк В. О. Організаційно-методичні умови формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх фахівців економічного профілю / В. О. Балюк, Н. В. Кононец. // *Tendenze attuali della moderna ricerca scientifica*. Stuttgart, Deutschland. – 2020. – №5. – С. 66–68.

3. Радкевич В. Науково-методичне забезпечення модернізації професійної підготовки фахівців: результати наукових досліджень / Валентина Радкевич. // *Професійно-технічна освіта*. – 2018. – С. 18–23.

УДК 37.015.31:7:008

Качур М.М.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і методики музичної освіти
Мукачівський державний університет
Гудачок Г.Ю.,
здобувач вищої освіти 011 «Освітні, педагогічні науки»
ОС «Магістр»
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ДО СУТНОСТІ ПИТАННЯ

У сучасних умовах розвитку суспільства, духовного та культурного відродження української нації важливого значення набуває проблема формування естетичної культури особистості. Оновлення стратегії діяльності сучасного закладу дошкільної освіти (далі – ЗДО) вимагає сформованості естетичної культури керівника, що передбачає уміння повноцінно сприймати, правильно розуміти прекрасне у мистецтві і дійсності, прагнути будувати своє життя за законами краси, втілювати цю красу у свою діяльність, спроможність пропагувати і підтримувати рівень естетичної культури в колективі.

До вивчення естетичної культури особистості зверталися І.Бех, Г.Васянович, О.Гулига, М.Каган, Г.Костюк, А.Комарова, Г.Лабковська, П.Саух та ін. Питанням управління та вдосконалення управлінської діяльності керівника значну увагу приділяють: Б.Гаєвський, Л.Карамушка, Н.Коломінський, Ю.Конаржевський, Є.Павлютенков, В.Пікельна, Є.Хриков, Т.Шамова та ін. Проблеми управління ЗДО є предметом дослідження К.Крутій, О.Янко, Л.Пісоцької та ін. Не зважаючи на достатньо велику кількість літератури з даної тематики, питання формування естетичної культури майбутніх керівників ЗДО залишається відкритим і потребує, на наш погляд, детального вивчення.

Виділяють такі види культури: культура праці, культура спілкування, культура мови, моральна, політична, наукова, національна культура, а також правова, естетична та загальнолюдська.

Естетична культура особистості, за визначенням М.Кагана, – це складова частина культури суспільства як сукупність естетичних цінностей і способів їх розпізнання. Науковець дає таке узагальнююче визначення цьому феномену: «Естетична культура особистості є інтегральним поняттям, яке охоплює і якісно характеризує всі сфери її свідомості (емоційну, психічну, вольову, інтелектуальну), всі види її життєдіяльності, всі засоби її саморозкриття: вона виявляється і в тому, як людина мислить, і в тому, що обирає, і в тому, що вміє, і в тому, яка вона сама [2, с. 36].

Дефініцію «естетична культура особистості» В.Папушина розуміє як систему знань, поглядів, переконань, умінь, навичок, із допомогою яких людина використовує накопичену наукову інформацію і потім проектує її на всі аспекти своєї життєдіяльності. Розглядаючи естетичну культуру як інтегративну якість особистості, науковець виокремлює елементи естетичної культури високого рівня, ціннісні стосунки й естетичні потреби, говоримо про загальну культуру особистості, яка живе за законами краси, що мають місце в багатогранних сферах її діяльності, реалізуючи закладену потребу в спілкуванні з прекрасним та його розумінні. Результатом досягнення високого рівня естетичної культури є почуття прекрасного, яке виявляється не тільки в умінні насолоджуватися красою, а й у переживанні

любові до краси та в творенні її навколо себе. Такий сенс розуміння естетичної культури поширюється на різних рівнях у всіх напрямках життєдіяльності особистості [5, с.29].

Своєрідність естетичної культури в різних видах діяльності людини, на думку автора, виявляється у її досягненнях, інтересах, у спілкуванні відповідного соціуму, естетичних запитах і смаках. Відтак, внутрішня структура естетичної культури конкретного виду діяльності людини – це сукупність компонентів, кожен із яких, своєю чергою, є підсистемою умінь, навичок і естетичних якостей різної сфери життєдіяльності. Але всі компоненти базуються на загальнонаукових поняттях про прекрасне, що мають глибокі історичні корені та є складниками естетичної культури. В основі багатогранності життєвого досвіду людини, духовних і матеріальних елементів її дії знаходяться загальні форми, загальні моделі, що керують вчинками, поведінкою, навіть її внутрішнім світом. Формула людського в людині – це те, що називається універсальним естетичним підходом, «тектонічною роботою внутрішнього духу», що об'єднує всі соціальні сфери: науку, мораль, право, мистецтво, освіту, політику, релігію, побут, а також сфери професійної діяльності людини.

Погоджуємося з автором, що у центрі як об'єднуючий фактор сфер естетичної культури суспільства знаходиться естетична культура окремої особистості та її індивідуальні естетичні якості. Вони ґрунтуються на природних обдаруваннях, розвинутих у процесі естетичного виховання та різних видів діяльності, виявляються в захопленні, задоволенні діяльністю, у творчому підході, у радості від спілкування з прекрасним. Індивідуальні естетичні якості особливо успішно розвиваються, коли діяльність відповідає інтересам, нахилам і здібностям людини. Особливо плідним буде розвиток естетичних якостей особистості у відповідному діяльнісному середовищі, коли виникатимуть потреби у вдосконаленні, пов'язані зі сферою естетичної свідомості, із мистецтвом, зокрема літературними творами і потребуватимуть творчого самовираження. Вдосконаленню естетичних якостей особистості сприяють відповідний психологічний клімат та моральні почуття [5, с.24].

Аналізуючи поняття «культура управління», В.Новоселов характеризує його сукупністю вимог, що висуваються до зовнішньої сторони процесу управління; вимог, що обумовлені нормами і принципами моралі, етики і естетики, права; принципами організації й техніки управління [4, с. 4]. На думку Б.Гаєвського та Ю.Палехи «...управлінська культура керівника (його особиста віра, цінності та стиль) багато в чому визначає культуру організації» [1, с. 60].

Мотиваційно-ціннісний компонент управлінської культури керівника закладу освіти передбачає наявність у нього системи мотивів та цінностей, необхідних для забезпечення культури управління. Естетичні мотиви дозволяють відчувати радість та задоволення від праці; вони сприяють усвідомленню краси праці. Вважаємо, що від естетичної культури керівника залежить організаційна культура ЗДО; в свою чергу організаційна культура і створений стиль роботи принципово впливають на формування у керівника як культури управління так і відповідного рівня естетичної культури, як важливої складової його професіоналізму. В.Мельник у структурі професійної компетентності керівника закладу освіти виокремлює такі види культури, як: правова, психолого-педагогічна, управлінська та організаційна [3, с. 82]. Підсумовуючи вищесказане, вважаємо за необхідне доповнити даний перелік естетичною культурою керівника, формування якої забезпечить ефективне функціонування сучасного ЗДО, сприятиме створенню позитивного клімату в колективі та розв'язанню освітніх, виховних та культурних завдань.

Список використаних джерел

1. Гаевский Б., Палеха Ю. Культура управления и организационная культура /Б.Гаевский, Ю.Палеха // Персонал. – 1998. – №4. – С.60-63.
2. Каган М.С. Эстетика как философская наука /М.С.Каган. - СПб. : Петрополис, 1997. - 544 с.
3. Мельник В.К. Стандарти управлінської кваліфікації керівника навчального закладу /В.К.Мельник // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2002. – № 4. – С. 77- 82.
4. Новоселов В.И. Элементы культуры управления /В.И.Новоселов. – Москва, 1971. – 104 с.
5. Папушина В. А. Теоретичні і методичні засади формування естетичної культури майбутніх учителів української мови і літератури у процесі професійної підготовки: монографія / В. А. Папушина ; за наук. ред. Г.В. Красильникової. – Хмельницький: Видавець ПП Заколотний М.І., 2019. – 496 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>